

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep.
0030 OSLO

Deres referanse:
Vår referanse: 23/00007-274
Vår dato: 16.10.2023

Fellesorganisasjonen (FO)
Mariboegs gate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

fo.no

FOs innspill til Meld. st. 24. Fellesskap og meistring.

FO er fagforeningen for sosialarbeidere. FO organiserer nærmere 36 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

FO takker for muligheten til å dele våre innspill til stortingsmeldinga *Fellesskap og meistring*¹.

Helsepersonellkommissjonen² slo fast at antallet helsepersonell ikke vil øke i takt med antallet personer over 65 år. Antallet pasienter per helsepersonell vil øke, og blant annet forutsetter det endret oppgavedeling. FO er enig i dette. Vi mener det er hensiktsmessig at helsepersonell utfører arbeidsoppgavene de faktisk har kompetanse til. Ved å fordele oppgavene annerledes, og ta i bruk sosialfaglig kompetanse i tjenestene, kan dårlig utnyttede ressurser stilles til disposisjon. Slik FO leser stortingsmeldinga *Fellesskap og meistring*, tar den i stor grad opp tråden fra Helsepersonellkommissjonen.

Sammenhengen mellom aldring og helsepersonell

Medisinske framskritt har ført til høyere gjennomsnittlig levealder i Norge. I 2030 vil antallet personer over 65 år være høyere enn antallet personer mellom 0 og 19 år³. Selv om de eldre er friskere lenger enn før, vil dette likevel lede til et utvidet behov for helse- og omsorgstjenester. Samtidig vil det ikke være nok personer i arbeidsfør alder til å videreføre dagens relativt høye tetthet av helsepersonell⁴. Over 400.000 personer jobber allerede innenfor helsesektoren⁵. Når det ikke er mer helsepersonell å hente til helse- og omsorgstjenestene, må andre profesjoner og yrkesgrupper gis muligheten til

¹ [Meld. St. 24 \(2022 – 2023\) Fellesskap og meistring – Bu trygt heime](#)

² [NOU 2023:4 Tid for handling](#)

³ [Nasjonale befolkningsframskrivninger, 2020-2100](#)

⁴ [Sammenlikning av sykepleierstatistikk: En internasjonal utfordring](#)

⁵ [Tid for handling i kommunale helse- og omsorgstjenester](#)

å bidra. Eksempelvis må det ansettes flere sosionomer i helseforetakene. I Sverige bemannes intensivplassene på sykehus med halvparten så mange sykepleiere som i Norge⁶. Dette skyldes blant annet at norske intensivsykepleiere utfører koordineringsoppgaver knytta til for eksempel bolig og samarbeid med pårørende. Dette er kjerneoppgaver for sosionomen. En undersøkelse gjennomført av NSF⁷, indikerer at sykepleiere bruker mye av tida si på praktiske oppgaver, som for eksempel rengjøring. Dette er dårlig ressursbruk som leder til dårligere oppfølging av pasienter og brukere. Renhold er dessuten et eget fag⁸, som helst bør utføres av fagfolk når det skal gjøres reint på sykehus/institusjoner.

Ifølge framskrivingene i Helsepersonellkommissjonen, må tjenestene effektiviseres, forbedres og differensieres for å møte morgendagens etterspørsel. For å klare dette må fagkompetanse øremerkes oppgaver som krever dette, og relevant opplæring må gis til yrkesgrupper som kan, men som vanligvis ikke utfører, konkrete oppgaver og prosedyrer. Kunnskapen om hvilke profesjoner som har egnet kompetanse til de ulike arbeidsoppgavene må oppdateres. Det må gjennomføres kompetansekartlegging på både overordnet- og detaljnivå i tjenestene. Dette vil gi oversikt over både kompetansen tjenesten allerede har, og hvilken kompetanse tjenesten må prioritere i videre rekruttering.

Forebygging

Felleskap og meistring legger vekt på kraften i forbyggende tiltak. Det er bra. Dersom fysisk og psykisk uhelse kan unngås, må det være det absolutt beste for både individ og helsevesen. Det imidlertid viktig å understreke at forebyggende arbeid må prioriteres, det kommer ikke av seg selv. Det krever både kompetanse og midler for å opprette og drifte ulike forebyggende tiltak, eksempelvis faste team i hjemmetjenesten, som trekkes fram i stortingsmeldinga.

Om tillitsreform

Regjeringa skriver at den ønsker å gi de ansatte tid og tillit gjennom innføring av tillitsreformen. Det er bra. FO mener at de ansatte i helse- og omsorgstjenestene og de som bruker tjenestene som ytes, må vies gjensidig tillit til å gjøre egne vurderinger av hvilke hjelpetiltak som er nødvendige, og hvordan disse kan gjennomføres. Tillitsreformen skal være et bærende element i *hele* offentlig sektor, noe som inkluderer alle helse- og omsorgstjenester, både de hjemmebaserte-, samlokaliserte og i institusjonene. FO synes det er oppløftende at stortingsmeldinga signaliserer en tydelig forventning om dette.

Gode intensjoner uten ansvarstildeling

FO synes intensjonen bak *Felleskap og meistring* er god. Tiltakene som skisseres er velmente, men vage, og ansvaret for oppfølging presiseres ikke. Under kapitlet *Økonomiske og administrative konsekvensar* anbefales det at kostnadene for gjennomføring av tiltakene skal dekkes via kommunenes rammetilskudd. Dette betyr i praksis at regjeringen ber kommunene gjennomføre omfattende tiltak som kan medføre betydelige kostnader, uten at det bevilges egne midler til det. FO mener det vil føre til at anbefalte tiltak kan bli nedprioritert på grunn av en presset kommuneøkonomi og nedprioriteres. Vi mener det er behov for en plan for gjennomføring og finansiering av tiltak for *Bu trygt heime-reformen*, og ser frem til at den foreligger.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik

Maria Strømman Berteig

⁶ | [Sverige trengs det fem sykepleiere for å bemanne én intensivplass – i Norge dobbelt så mange](#)

⁷ | [6 av 10 sykepleiere bruker daglig tid på oppgaver de mener andre burde utføre \(sykepleien.no\)](#)

⁸ | [Renholdsoperatør | Utdanning.no](#)

Forbundsleder

Rådgiver